

Innhold

Forord	5
---------------------	---

Kapittel 1

Innledning	13
-------------------------	----

GUNN VEDØY

Ledelse	15
En flerkulturell skole	17
Prosjekter boka bygger på	18
Bokas inndeling	21

DEL 1 TEORETISKE INNGANGER

Kapittel 2

Ledelsesoppgaver for en flerkulturell skole	23
--	----

GUNN VEDØY

Hva skoleledere må kunne – to hovedretninger	23
Forståelser av opplæring for flerspråklige elever ved skolene .	26
Formell forståelse	28
Supplerende forståelse	30
Deltakende forståelse	33
Avslutning	35

Kapittel 3

Verdier som teoretisk inngang til ledelse og mangfold	37
--	-----------

GUNN VEDØY

Moralsk og etisk ledelse	38
Ledelse for sosial rettferdighet	39
Ledelse som dilemmaer	43
Demokratisk ledelse	47
Avslutning.	53

Kapittel 4

Etiske begrunnelser for arbeid med mangfold	54
--	-----------

GUNN VEDØY

Administrativ forankring	56
Omsorgsetikk.	59
Rettferdighetsetikk	64
Avslutning.	70

DEL 2 BILDER FRA SKOLEHVERDAGEN**Kapittel 5**

Rammer for arbeidet ved to skoler – skolekultur og samhandling	71
---	-----------

GUNN VEDØY

Muligheter og begrensninger innenfor en avgrenset profesjonalitet	74
Pedagogisk personale	74
Møter	79
Elever	79
Foresatte	82
Opplæringen for elever fra språklige og kulturelle minoriteter	83
SMO-leder	86
Tospråklige lærere	89
Skole-hjem-samarbeid	91
Oppsummering av muligheter innenfor en avgrenset profesjonalitet	97

Muligheter og begrensninger innenfor en utvidet profesjonalitet	98
Pedagogisk personale	98
Møter	103
Elever	104
Foresatte	106
Opplæringen for elever fra språklige og kulturelle minoriteter	107
SMO-leder	111
Skole-hjem-samarbeid	112
Tospråklige lærere	115
Oppsummering av muligheter innenfor en utvidet profesjonalitet	120
Avslutning	121

Kapittel 6

Individuelt orienterte vs. kollektivt orienterte skolekulturer 122

GUNN VEDØY

Møte i en kollektivt orientert skolekultur	123
Møte i en individuelt orientert skolekultur	127
Mulige konsekvenser for inkludering av flerspråklige elever og foresatte	130
Avslutning	132

Kapittel 7

Konfronterende vs. harmoniserende skolekulturer 134

GUNN VEDØY

Konfronterende skolekultur	134
Harmoniserende skolekultur	136
Mulige konsekvenser for tilgang innenfor de ulike kulturene	138
Likhet, harmoni og konflikt som verdier i norsk skole	139
Avslutning	142

Kapittel 8

Kollektiv vs. individuell identitet	143
--	-----

GUNN VEDØY

Identitetspolitikk	147
Kollektiv identitet	149
Individuell identitet	150
Avslutning	153

Kapittel 9

Rasisme, etnisk diskriminering og frykt	154
--	-----

GUNN VEDØY

Aktivt forhold til rasisme og diskriminering	156
Passivt forhold til rasisme og diskriminering	158
Hva forteller forskning om rasisme og etnisk diskriminering i skolen?	159
Avslutning	161

DEL 3 SKOLEN I SAMFUNNET

Kapittel 10

Kvaliteter i ledelse for mangfold – skolen som arbeidsplass ...	163
--	-----

GUNN VEDØY, MARY G. BILLINGTON OG MERETE JONVIK

SkillsREAL og inkludering på arbeidsplassen	164
Utvalg og metodisk tilnærming	165
Kvaliteter for mangfold	167
Aktivt forhold til sosial bevissthet	168
Kontinuerlig arbeid med verdier	170
Tydelige formelle ledere, med legitimitet blant medarbeiderne	172
Vektlegging av inkludering i kollegafellesskapet	174
Myndiggjørende og frigjørende praksiser	178
Nulltoleranse for rasisme og diskriminering	181
Mangfold som politikk for å rekruttere og beholde ansatte	183
Avslutning	185

Kapittel 11**Arbeidsinnvandrerfamilier og brukervennlighet****i kommunale tjenester. 187**

BRITA GJERSTAD, SVEIN INGVE NØDLAND OG GUNN VEDØY

Hvor brukervennlige er tjenestene?	188
Forutsetninger for bruk av tjenestene	189
Konsensus	190
Motivering for kompetansetilegnelse	190
Presentasjon av tjenestene	191
Helsestasjon og jordmor	191
Barnehage	192
Barnevernet	194
Grunnskole	195
Ungdom og fritid	197
Tjenestevariasjon	198
Variasjoner i formidling av forutsetninger for tjenestene . .	198
Variasjoner i konsensus om tjenester	199
Variasjoner i kompetansebehov og kompetansetilegnelse .	200
Grad av brukervennlighet	202
Avslutning	205

Kapittel 12**Mellom mange stoler – radikal innovasjon ved****et læringscenter 206**

SVEIN INGVE NØDLAND OG GUNN VEDØY

Innovasjon i offentlig sektor	207
Mime-modellen – veien fram til grønt lys	209
Presentasjon av aktørene	213
Mime læringscenter	213
Kandidatene	215
Veilederne på praksisplassene	216
NAV	218
Kommunen/ressursgruppen	218
IRIS	219
Fylkeskommunen	219
Interessenter på nasjonalt nivå	220
Diskusjon	220

Læringscenteret – å rettferdiggjøre rollen og å definere oppgavene	221
Brukergruppen – å sikre de «riktige» kandidatene	222
Grunnlag for livsopphold – å sikre kandidatenes gjennomføringsmuligheter	223
Design av opplæringsløp – veien blir til mens man går.	223
Avslutning.	224
Litteratur	226
Stikkord	238